בס"ד

נראה אור

יום הכפורים תשפ"ג

גליון קמ שנה ג

מאת רבה"ק מלעכוויטש קוידינוב

דברות קודש

עד שיכניס עצמו לגדר האין

הנה כפרת יוהכ"פ היא למעלה מטעם ודעת, **שמתגלה הרצון העליון שחפץ הבורא יתברך להתרצות לעמו ואין טעם ברצון**, ואפשר שזהו מה דאיתא **בקדושת לוי** (לר"ה) **מהרה"ק מבארדיטשוב זי"ע ועכ"י** וידוע שיוהכ"פ אינו מכפר רק עד שיכניס עצמו לגדר האין, שיאמר אני ומה שיש לי וכל הכחות שלי הכל הוא להבורא יתברך.

התעוררות הרצון הפנימי בנפשות ישראל

הביאור כי בעת שעורכים ישראל חשבון נפשם כיצד עברה עליהם השנה, מבינים שכל אשר התנהגו שלא כהוגן היה מחמת שהיו בהם רצונות עצמיים שבאים מצד היצר הסוכן בנו, **ונותן הבורא יתברך כח לכל איש ישראל לעורר בעצמו רצונו הפנימי האמיתי**, ומתוך זה מכניס עצמו בגדר האין ומוסר כל רצונותיו להשם יתברך.

בקדושת לוי (לר"ה ד"ה ענין הפרישה) כתב במה דאיתא במשנה (יומא א, א) שבעת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פרהדרין ואמרו בגמרא (ח:) פרדהרין מלשון החלפה על שם שבכל שנה היו מחליפים הכה"ג, ומבאר שבשבעה ימים אלו היה הכהן גדול **מעלה כל המדות הגשמיות ומחליפם במדות שממנו יתברך** לעבוד בהם עבודת היוצר, ע"ד הכתוב (ישעיהו מ, לא) 'וקווי ה' יחליפו כח'.

בדרך זו מחליפים כביכול ישראל עם השי"ת, כפי שאומרים בזמר מהרה"ק מבארדיטשוב **'איך וועל דיר געבן חטאים עוונות ופשעים', 'וועסט מיר געבן סליחה מחילה וכפרה'**, כי בעת הזאת מעורר היהודי בנפשו רצונו האמיתי לבטל עצמו להשם יתברך, ואזי נוטל החטאים מכל ימות השנה ואפילו העוונות והפשעים ומוסרם להשם יתברך, שאומר כביכול **רבש"ע קח נא כל חטא ועוון והבט בו אם היה זה מצד רצוני האמיתי**, הלא הכל היה רק מצד רצונות חיצוניים שמצד היצר ועתה הנני מוסר לך כל רצונות אלו ומגלה רצוני האמיתי לעשות רצונך.

בגילוי הרצון הפנימי נתעורר הרצון העליון

בעת שמוסר כל רצונותיו להשם יתברך ומבטל עצמו לגמרי עד שבא לגדר האין שהוא הנקודה הפנימית חלק ה' עמו השוכן בקרבנו, ואין בו אלא הרצון האמיתי שמצד הנשמה שעומד תמיד בטהרתו כמאמר הכתוב (מלאכי ג, ו) 'אני ה' לא שניתי', **באתערותא דלתתא נתעורר הרצון העליון שרוצה השם יתברך בעמו ישראל**, שרצון זה כבר היה קודם הבריאה והוא למעלה מסדר ההנהגה ולמעלה מטעם ודעת, ומתרצה הבורא יתברך לעמו ישראל לכפר על כל עוונותיהם.

בזה יבואר מאמר הכתוב (תהלים קמט, ד) 'כי רוצה ה' בעמו יפאר ענוים בישועה', שחפץ הקב"ה לגלות הרצון העליון **להתרצות לעם קרובו**, והוא על ידי **שמתנהגים בענוה** ומכניסים עצמם לגדר האין בזה זוכים **לישועת ה'**, כדאיתא בספה"ק שביוהכ"פ ובפרט בשעת נעילה זוכים ישראל לקשר עצמם לנקודת הרצון שבעומק עמקי נפשם שבנקודה זו רצונו יתברך תמיד בתכלית השלמות.

זהו ענין התרת הנדרים שעושים בכניסת יוהכ"פ, כי כל הנדרים שעושה אדם מלבד נדרים לזרוזי נפשיה אינם מצד הנקודה הפנימית שבנפשו, ובעת שמגלה רצונו הפנימי ומכניס עצמו לגדר האין שבעומק נפשו הוא **פתח חרטה שבמצב זה ודאי לא היה נודר** ועל ידי זה ניתר הנדר מעיקרא.

זהו טעם מצות אכילה ושתיה בערב יוהכ"פ, **שהוא ההכנה לקבל אור וקדושת יוהכ"פ**. כי האור הנשפע ביוהכ"פ בפנימיות נשפע בעיוהכ"פ בחיצוניות בענינים הגשמיים, שעל ידי האכילה ושתיה בדעת נכונה ועל ידי ברכות הנהנין שעל המאכל שהוא כוונת האכילה 'כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם **כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם'** (ח, ג), בזה מקשר עצמו לבחינת אין שהוא מוצא פי ה' ומגלה דעתו שאכילותיו ושתיותיו בכל ימות השנה שלא היו באופן הראוי לא היו מצד רצונו הפנימי, ועל ידי זה מכין עצמו לקבל אור יוהכ"פ בביטול מציאותו לגדר האין.

ערב יוהכ"פ תש"פ

רושם הקדושה הנשאר במוצאי יוהכ"פ

אמרות טהורות מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - מוצאי יוהכ"פ תשע"ה

רשפי אש קודש אחר יוהכ"פ

הימים שמר"ה עד יוהכ"פ המה ימי דין, כי בימים אלו נמשכים גבורות לעולם מחמת שהוא זמן התחדשות בנין העולם ואין העולם נבנה בחוזק הראוי כי אם על ידי הגבורות, **ועל ידי עבודת בני ישראל בימים אלו נמתקים הדינים בשרשם** ואזי אין נשאר מהם כי אם חלק הטוב.

והנה האש היא מצד הגבורה, וממנה שורש **התלהבות האדם ואש קודש הבוערת בלבו בעבודתו** והוא חלק הטוב שבמדת הגבורה, ואחר תפלת נעילה שנמתקים כל הגבורות מקבלים ישראל חלק הטוב שבגבורה. יתכן דזהו טעם מנהג **זקיני אדמו"ר ז"ל** לחלק במוצאי יו"כ 'פלאמען' באומרו 'מ'דארף פלאמען

המשך בעמוד הבא >>>

שביבי אור

בגליון הקודם כבר נכתב בס"ד אודות השמחה המהולה בעבודת היראה והתשובה שבימים אלו, נמשיך עתה מעט בהרחבת הדברים, יתכן ויש הרואים בכך בריחה כלשהי מאימת הדין, אך המשכיל להבין טיבה של שמחה זו יודע **שאין כמעט רוממות כרוממות שמחת ימים אלו.**

על אחד החסידים מסופר שראוהו בערב יוהכ"פ שרוי בשמחה גדולה, לכשנשאל לשמחה מה זו עושה ענה במשל למלך שהחליט להעניק סליחה וחנינה לכל החוטאים בממלכתו, **מיהו א"כ השמח ביותר בכך - החוטא הגדול ביותר...**

ננסה מעט להעמיק בדברים, משמים מעניקים לנו זמנים מקודשים בהם קיים כח מיוחד להיטהר ולשוב אל ה', ישנו המרגיש שאכן בכח עבודתו יצליח לטהר נפשו ולשוב אל קונו, אך האמת שפגם הנעשה ל"ע בנפש אינו בכח האדם לנקותו ולתקנו, **היחיד המיוחד היכול לטהר אותנו ולהשיבנו למקומנו האמיתי הוא הבורא יתברך בעצמו.**

כל עבודתנו בתשובה ותפלה ותיקון המעשים אינה אלא השתדלות מצידנו, **כדי לעורר עלינו רחמיו יתברך** לטהרנו ולקדשנו ולהשיבנו אליו כימי קדם.

לכך הביטחון בהשם יתברך הנו חלק בלתי נפרד מעבודת התשובה, כפי הנראה מהמזמור לדוד ה' הנאמר בימים אלו **שכולו סובב הולך על הבטחון במלך פודה ומציל**, כאשר מבקש האדם לכפר עוונותיו מתוך הכרה שאכן אין לו במי לשים מבטחו כי אם בא-ל רחום וחנון, מתגוללים עליו רחמיו יתברך לטהרו מכל ענין המרחיק אותו מחי החיים ולהשיבו לחזות בנועם ה'.

כדמרגלא בפומיה דכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א דברי המדרש המבאר את הכתוב (תהלים כה, ב) אלקי בך בטחתי אל אבושה, בדרך משל לאדם שתפסוהו שומרי העיר ובקשו להכותו, אמר להם **הניחוני שאוהבו של מלך אני**, כשבא לפני המלך שאל אותו הלא אין אתה מכיר אותי, אמר לו אם לא הייתי אומר כך היו מכים אותי, אמר להם המלך **בשביל שבי בטח הניחוהו.**

כך מבאר אדמו"ר שליט"א ענין השמחה בסעודת ערב יוהכ"פ, בכך הננו מראים שבכחנו איננו יכולים לעשות מאומה, **אך בוטחים אנו במלך טוב וסלח המעניק חנינה לחוטאים** שיזכנו לעמוד לפניו טהורים מכל חטא ועוון - לפני ה' תטהרו, ומשימים אנו מבטחנו באבינו מלכנו ודאי וודאי יש במה לשמוח, וכשרואה הבורא כביכול שמחה זו משמיע הוא בחסדו **בשביל שבי בטח הניחוהו.**

כמה מן ההכנעה וכמה מן הרוממות יש בשמחה זו...

ירל"ע מכון שיח אבות קוידינוב בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לפרשים והנהחות ניתן לפנות למייל siachavot@gmail.com או למספר 052-7664971

המשך מעמוד הקודם

פאר'ן אייבערשטען', כי בכח חלק הטוב שבמדת הגבורה יעסקו בתורה ותפלה וקיום המצוות בלהבת אש.

•

שלימות השמחה באכילת מוצאי יוהכ"פ

איתא במדרש (קה"ר ט, ה) שבמוצאי יוהכ"פ בת קול יוצאת ואומרת 'לך אכול בשמחה לחמך' (קהלת ט, ז).

הביאור דאיתא בזוה"ק (עקב רעב: - רע"מ) שעידן אכילה הוא עידן קרבא, שצריך להילחם שלא ימשך אחר תאוותו. כי כל תכלית האכילה שיקשר עצמו לחלק הקדוש שיש במאכל על ידי שיאכל באופן רוחני ובזה נתעלה יחד עם אותו חלק קדוש, ולכן הוא זמן מלחמה **כי עומד בסכנה גדולה שלא ימשך אחר תאוותו מחמת שאינו מזוכך**, ועל ידי זה תבוא לו ירידה ח"ו יחד עם חלק הקדושה שבמאכל.

אמנם במוצאי יוהכ"פ כל יהודי מזוכך מאד, כיון שביוהכ"פ לא נזדככה נשמתו בלבד **כי אם אף נפשו נזדככה ונתקדשה בקדושת ועבודת היום**, כאשר אומרים בנוסח הוידוי 'סלח לנו מחל לנו כפר לנו', **סלח** הוא על פגמי **הנפש מחל** על **הרוח וכפר** על **הנשמה**, וכיון שנזדככה נפשו יוכל יותר בנקל לאכול באופן הראוי. זהו ביאור דברי המדרש שבמוצאי יו"כ יוצאת בת קול '**לך אכול בשמחה לחמך**', כי אמנם בכל ימות השנה בהיות זמן האכילה עידן קרבא קשה על האדם להיות בשלמות השמחה באכילתו, אבל אחר שנזדכך ביוהכ"פ יכול לאכול בשמחה כי אינו כ"כ בסכנה שיתגשם באכילתו, '**כי כבר רצה האלקים את מעשיך**', כי אף הנפש הבהמית **שמעולם העשיה** נזדככה בקדושת היום ועל ידי זה יכול לאכול באופן הראוי כרצונו יתברך.

•

פעולת הכהן גדול בהוצאת הכף והמחתה

אחר שגמר הכהן הגדול עבודת יוהכ"פ היה טובל ולובש בגדי לבן **ונכנס לקודש הקדשים להוציא הכף והמחתה**, ולכאורה הוא פלא גדול מאחר שכניסתו לקודש הקדשים היתה בדרגה נוראה ועצומה, כדאיתא **בספר ברית מנוחה** (כב.) שאחר שהקטיר הקטורת בקודש הקדשים בא ברק וסיבבו והוציאו לחוץ כדי שלא יצא כשאחוריו לקודש, א"כ מה טעם נכנס שוב אל הקודש פנימה רק להוצאת הכף והמחתה.

יש לבאר דאיתא **באריז"ל** שכל קדושה שיש במקום בזמן ובנפש, **אף אחר הסתלקות הקדושה נותר ממנה רושם לעולם**. ובעת שזוכה איש יהודי להתעוררות קדושה בנפשו בזמנים המקודשים אף אם בעבור הזמן נראה שנסתלקה הקדושה, האמת שנותר בנפשו רושם ממנה עולמית.

בזה יבואר כי הכף והמחתה היו כלי קיבול לעבודת הקטורת ביוהכ"פ, וממילא נשאר בהם רושם מקדושת הקטרת הקטורת. ועל ידי שהוציא הכהן הגדול הכף והמחתה מקודש הקדשים הוציא עמו מקדושת הקטורת, ובזה נפעל שהקדושה שהאירה בנפשות ישראל ביוהכ"פ – 'אשרי העם ראו פרישת כהן ברשם צועק אנא השם', **תשאיר רושם בנפשם לעולם ולא תסתלק מהם אף כי פנה יום.**

סימן לבנים

עובדות וסיפורים על יום הכיפורים מרבותינו הקדושים זי"ע

אכילת מרן אדמו"ר הק' מקארלין זי"ע בעיו"כ

מרן אדמו"ר הק' מקארלין זי"ע אמר: האכילה של ערב יו"כ הוא **תיקון לכל האכילות** של כל השנה. וידוע שהיה אוכל בערב יו"כ יותר מכפי דרך הטבע, כמו סל תפוחים וקנקן מי דבש ובקושי הלך להתפלל, אך מיד בהתייצבו לפני התיבה לא הרגיש יותר מאכלו ומשתהו. ואמר שאע"פ שפחד קשה ויין מפיגו (ב"ב י.), עכ"ז יראה עילאה קשה מכולם.

אדמו"ר מוהר"י זי"ע פועל ישועות בשולחן הטהור בעיו"כ

איש חסיד היה במינסק ושמו ר' שמואל אליעזר מינקוביץ', אירע שזוגתו ילדה בן שלשה ימים לפני יוה"כ, אולם למגינת לב איבדה את הכרתה במהלך הלידה ולא חזרה לעצמה, וכל הנסיונות להעירה עלו בתוהו. כך עברו שלשה ימים שהיא שוכבת חסרת הכרה, אינה אוכלת ואינה שותה מאומה, במצב מסוכן עד מאד.

בערב יו"כ, המצב הלך והחמיר, אנשי החברא קדישא כבר הגיעו למיטתה. ר' שמואל אליעזר, נבהל מאד בראותו את פני הדברים, הוא רץ ועולה על הרכבת העוברת בסמוך לקוידינוב, קוידינוב אינה רחוקה ממינסק, וכך, בתוך שעה קלה, כבר הגיע לשטיבל של **הרבי ר' יוסף זי"ע**.

החסידים כבר בעיצומו של הטיש דערב יום הק', בית המדרש מלא ולא ניתן בכלל לנסות להתקרב לרבי. ר' שמואל אליעזר, בלית ברירה, התחיל לצעוק 'פיקוח נפש, פיקוח נפש!!' שתיווצר אפשרות להגיע לרבי. כך הצליח לעבור ולהתקדם ואף עלה על השולחן עד שהגיע אל מול הרבי.

הרבי רואה שהוא כל כך מבוהל, מיד שואל 'וואס איז געשעהן, וואס איז געשעהן...?!' ר' שמואל אליעזר עונה שהאשה מאד חולה, 'ווי הייסט זי?' החסיד אומר לרבי את שמה - חיה, - 'חיה?! וועט זי לעבן! חיה - וועט זי לעבן!!!...' - חיה שמה, והיא תחיה.

כאשר שמע את ההבטחה, רצה תיכף לחזור למינסק לראות בשלומה ולסועדה, הרבי רואה שהוא לא רגוע וחוזר ואומר 'איך זאג דיר אז זי וועט לעבן, קענסט בלייבן דא אויף יום כיפור...' - אני אומר לך שהיא תחיה, יכול הנך להישאר פה ליום כיפור.

במוצאי יום הקדוש שב ר' שמואל אליעזר מינסקה, ומדברי הרבי לא נפל ארצה, ולפליאת הרופאים החלימה היולדת ונהיתה בריאה כאחד האדם.

הרמ"מ מוויטעבסק מעורר לתשובה ביוהכ"פ

פעם אחת לקראת יום הכפורים נזדמן רביה"ק **הרבי ר' מנדל'י מוויטעבסק זי"ע** לעיירה רדושקוביץ' הסמוכה לווילייקא, בבואו לביהמ"ד חרדו האנשים לקראתו והשמש הוליך אותו למקום מכובד בכותל המזרח, כי היה מפורסם כ'המגיד ממינסק' והיה לו שם כאחד הגדולים. אח"כ סיפר שראה את הש"ץ יורד לפני התיבה ל'כל נדרי' וקווצותיו תלתלים, ונושא עיניו לכל הצדדים ולעז"נ לראות איך נושא חן. ואמר הרמ"מ: '**מיר האבן אויף אים א קוק געטאן מיט אונזער ביטער הארץ**' – הבטתי עליו בשברון לב, ומיד נשבר לבו **ופרץ בבכיה גדולה ולא פסק מלבכות עד אחרי נעילה.**

ביטול גזירות קשות באמירת מזמור 'ה' מלך תגל הארץ'

איש חסיד חלם בערב יום הכיפורים שנגזרה עליו מיתה רח"ל, וכשקם בבוקר היתה נפשו עגומה עליו מאד. קם ונסע אל **הרה"ק ר' שלמה חיים מאווריטש זי"ע** - בן **מרן אדמו"ר מוהר"א זי"ע** שהתגורר סמוך לעיירתו. היהודי הגיע לאווריטש אחרי סעודת המפסקת כשהרבי היה כבר בדרכו לבית הכנסת. נגש לרבי והושיט לו ידו לשלום, תיכף נענה אליו הרבי ואמר: נוהגים אנו לומר לפני כל נדרי מזמור 'ה' מלך תגל הארץ', שר"ת שלו הם מית"ה, אם ח"ו נגזר על יהודי מיתה אנו נבטל זאת באמירת מזמור זה. נחה דעתו של אותו חסיד, והאריך עוד ימים ושנים.

מעלת קדושת 'כתר' ביוהכ"פ

הרה"ק מקאברין זי"ע קבל על עצמו עבדות במסירות נפש מבן ששה שנים. פעם אחת ביוה"כ אזלו כוחותיו ושכב לרגלי מורו **מרן הס"ק מלעכוויטש זי"ע** שהיה אז הש"ץ ולא יכל לקום מרוב חולשתו. כיון שהגיע לקדושת 'כתר' ושמע את הס"ק אומר 'כתר', התחזק ועמד להתפלל כל היום. ואח"כ אמר הס"ק: הלא אין יום שיהיו בו דאגת עוונות יותר מיוה"כ, ואעפ"כ '**אז ס'קומט צו כתר איז אהא אהא אהא...**' ופנה להרה"ק מקאברין ושאלו 'מושקע איז דאס וואהר?!' - משה האם זה נכון.

אתרוג נאה בזכות טהרת הלב ביוהכ"פ

סיפר הרה"ח ר' ישראל זלמן שליובסקי ז"ל ממייצ'עט – ירושלים, כי בפרוס ירח האיתנים היה **הרה"ק ר' נח מהורודישץ זי"ע** – בן מרן אדמו"ר הזקן זי"ע רוכש לעצמו אתרוג סגור באריזה, לא בדקו ולא הסתכל עליו ואף לא הראהו לאחרים. בערב חג הסוכות היה פותח את הקופסה, ונתמלא הבית אורה בהגלות אתרוג נאה ומהודר בתכלית - פרי עץ הדר כפשוטו. בן ביתו החסיד ר' יענקלע גרייעווער הרהיב פעם עוז, פתח את האריזה עובר לרכישתה הציץ וראה כי האתרוג אינו נאה כלל וכולו מנומר, בזכות קרבתו לא היסס והלך וסיפר על כך לרבינו. נענה ר' נח ואמר לו: איתא בזוה"ק (ח"ג רנו.) **אתרוג דא ליבא, אם נזכה לטהר לבנו בתשובה שלמה בימים הנוראים הבאים לקראתנו אז גם האתרוג יהיה נקי ומהודר.** וכן היה שבערב החג פתחו את תיבת האתרוג והיה יפה והדור בתכלית.

איש פשוט שביטל קטרוג גדול בעת 'כל נדרי'

מרן אדמו"ר מוהר"נ מלעכוויטש זי"ע היה דרכו לספר בכל ערב יום הקדוש מעשה שהיה אצל **הבעש"ט הקדוש** ביום הכפורים **שהיה קטרוג גדול בשמים בעת 'כל נדרי'**, והבעש"ט וחבורתא קדישא דיליה התייגעו רבות לפתוח שערי שמים ולבטל את הקטרוג, עד אמצע ליל יום הכיפורים עמדו הם בתפילה ולא עלתה בידם. היה שם איש פשוט אחד – פעטשארניק שתפקידו היה להסיק התנורים, בערב יום כיפור השתכר ונרדם בתפילה, כשהתעורר וראה את עמלם ויגיעם של הבעש"ט ותלמידיו ולא ידע שמחמת קטרוג הוא זה, נשבר לבו בקרבו באמרו אם הם שכל השנה כולה עובדים את ה' ביגיעה, צועקים כל כך בתפילת יום הקדוש, אני שעלי לשוב בתשובה על מיעוט עבודתי על אחת כמה וכמה. עד **שהתחיל לצעוק לה' ולהתפלל מעומקא דליבא**, עד אשר רבינו הבעש"ט אמר שאפשר להפסיק התפילות כי **האיש הפשוט הלזה כבר פתח את כל השערים והמתיק הדינים.**

לאחר יום כיפור **עשה הבעש"ט הק' ליהודי עבור זה זוג מלבושים חדשים.** סיים רבינו נח על זה 'סבורים הנכם שנשתנה האיש?!' השיכור נותר שיכור ואחר יום הכיפורים חזר לאותו מעמד ומצב כבתחילה – '**ער איז געבליבן די זעלבער פעטשארניק!**', אמנם באותו הזמן בצעקתו מעומקא דליבא פעל מה שפעל.

הטעים **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** כי לפלא הוא, איש אשר הציל את כלל ישראל מקטרוג כה חמור ישוב להיות כבתחילה, אלא דמעשה זה ללמדנו בא, אם יבוא היצה"ר בעיצומו של יום ויאמר הלא אתמול היית כך וכך ומחר תשוב לעשות כך וכך, לא צדיק אתה ואף לא חסיד, ומה תועיל לך תפילתך. עלינו להשיב לו כי אכן אתמול הייתי כך ומחר אהיה כך – **איך וועל בלייבן די זעלבער פעטשארניק!**, אך עיצומו של יום יש לו הכח לפתוח את נימי הלב העמוקים ביותר, למעלה מכל השגה וכלי המעשה שלנו, עד שבצעקה אמיתית מעומק הלב ניתן להפוך עולמות, ולאחר ש'הופך עולמות' הגם שלפי מעשיו נשאר הוא אותו אדם, הרושם שמותיר בנפשו ונשמתו אינו מותיר אותו במצב שהיה לפניו, הפעטשארניק בכל זאת לא ישאר אותו פעטשארניק!

רמזים בפיוט הקדוש 'וכל מאמינים'

הקב"ה מחזק בלבנו האמונה

וכל מאמינים שהוא א-ל אמונה וכו'.

א-ל הוא לשון חוזק, כדאיתא (יחזקאל יז, יג) 'את אילי הארץ לקח'. וזהו 'וכל מאמינים' – שכולנו **צריכים להאמין שהקב"ה הוא 'אל אמונה' – היינו שהוא מחזק בלבנו האמונה.** 'וכל מאמינים שהוא בוחן כליות'. ע"י שאנו מאמינים שהקב"ה בוחן כליות ויודע כל המחשבות, הוא 'גואל ממות ופודה משחת'.

מרן הס"ק מלעבוויטש זי"ע

בעת אמירת רביה"ק מקארלין 'הבוחן ובודק גנזי נסתרות' הזדככו נשמות

הבוחן ובודק גנזי נסתרות.

אמר **רביה"ק מוהרא"ש מסטאלין זי"ע** בשעה שאמר רבי **הקדוש רבי שלמה מקארלין זי"ע** 'הבוחן ובודק גנזי נסתרות', ראה שהוליכו נשמות שהיו שלש מאות שנה בגן עדן לגיהנום. והביט על כסא אבי **מרן אדמו"ר מוהר"א הגדול זי"ע**, ולא הזיזו אותו ממקומו.

וביוד"ק כ"ב תמוז תשע"ט דיבר **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** בקדשו כי לכאורה דברים אלו אי אפשר להבין בפשטות, כי היאך יתכן שבגנזי נסתרות נמצא שנשמות אלו אינם בשלמות הלא לפי מה שנתבאר הלא **אדרבה בגנזי נסתרות נתגלה שהיהודי תמיד בתכלית הטוב**, ואם כן בעת שמביטים בגנזי נסתרות בעומק נפש היהודי, אדרבה יש להוליך נשמות מגיהנם לגן עדן.

אמנם הנראה בביאור הדברים שהולכה זו היתה בכדי להביאם לדרגה גבוהה יותר, כי בעת שהיה השי"ת בוחן ובודק גנזי נסתרות **הביט בפנימיות נשמות אלו** הנמצאים בגן עדן, וראה שלפי פנימיותם האמיתית יש להם להיות בדרגה גבוהה יותר מאשר נמצאים עתה, אלא שבכדי שיבואו לדרגה זו **יש להם לעבור עוד זיכוך**, ולכך הוליכו לגיהנם נשמות אלו שהיו שלש מאות שנה בגן עדן, בכדי שיזכו לדרגה הראויה להם לפי עומק פנימיות נפשם.

הקב"ה מביט בפנימיות כל יהודי

וכל מאמינים שהוא דיין אמת ההגוי באהי-ה אשר אהי-ה.

אהי-ה הוא שם התשובה שיהודי ניחם על מעשיו ומקבל על עצמו מכאן ואילך **אהיה טוב**, אמנם רצון זה להיטיב מעשיו אינו תמיד בגילוי בנפשו, אבל גם אם עתה אינו מרגיש בעצמו רצון להיטיב, בעומק נפשו ודאי רוצה שיהא לו רצון כלשון הצדיקים 'וועלן וועלן', וזהו בחינת אהי-ה אשר אהי-ה **שרוצה שיהא לו רצון לשנות מעשיו.**

בזה יתבאר 'וכל מאמינים שהוא דיין אמת', אמנם אם הקב"ה בוחן כל מעשי האדם ודן באמת על כל מעשה מי יצדק לפניך בדין, אלא שהקב"ה 'ההגוי באהי-ה אשר אהי-ה' שרואה אמיתות לבבו של איש יהודי, אשר זהו מדת 'ואמת' שמתגלה שהוא בן המלך הדבוק תמיד באביו באהבה וממילא יוצא זכאי בדינו, וכדאיתא **באריז"ל** (שער רוה"ק יחוד מ סז:) אהי-ה פעמים אהי-ה גימטריא אמ"ת.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הקב"ה מטה כלפי חסד

החותך חיים לכל חי.

בראות השי"ת כי ח"ו נגזר על האדם לפי מעשיו להיות נעדר מן העולם, ורב חסד מטה כלפי חסד, לכן חותך הוא את חיים, כי גמטריא חיי"ם הוא ס"ח ונשאר ד"ל, וכך נמתקים מאתו הגזירות כי עני חשוב וכו'.

מרן אדמו"ר מוהר"י זי"ע

יום טוב שני של גלויות ביום הכפורים

לא תקנו יו"ט שני מחשש סכנה

כתב **בהגהות מימוניות** (הובא בבית יוסף או"ח סי' תרכ"ד, יא) **וז"ל**: מה שלא נהגו כל ישראל לעשות שני ימים יום הכפורים כשאר י"ט זהו **מפני הסכנה**, כדאמרינן בירושלמי במס' חלה פ"ק תמן חשון דצומא רבא תרין יומין **א"ר חסדא אתם מכניסין עצמכם בספק סכנה**, אבוה דשמואל הוה חש על גרמיה וצם תרי יומין ואיפסיק ליה חד מעי ומית.

ומבואר דהא דלא חששו חכמים לספיקא דיומא ביוה"כ הוא **מחשש פיקוח נפש וסכנה** אם יתענו שני ימים.

מדוע לא תקנו שיאכלו פחות מכשיעור

והנה הגה"ק הרבי ר' יהונתן אייבשיץ זי"ע כתב **בפלתי** (בית הספק ד"ה ויש) להוכיח כדעת הראשונים **דספיקא דאורייתא לחומרא הוא דין דרבנן**, מהא דאיתא בירושלמי (חלה פ"א, ה"א) דחז"ל לא תקנו יו"ט שני של גלויות ביוהכ"פ מחשש סכנה ופקו"נ, ואי ספיקא לחומרא מן התורה, א"כ לשיטת ריש לקיש דס"ל חצי שיעור מותר מן התורה, היה להם לחכמים לתקן שיתענו ב' ימים **ובאחד הימים יאכלו פחות פחות מכשיעור** ובטלה חשש הסכנה. אלא ודאי דרק רבנן הם שגזרו להחמיר בספיקות, וא"כ לא נרויח כלום בעצה זו, דהלא מדאורייתא אין צריך לחשוש לספק, ולחשוש לאיסורא דרבנן להחמיר בספק, נמי לא נרויח דהלא **האכילה פחות מכשיעור הוא גם איסור דרבנן**, ולכן לא גזרו כלל. ומזה מוכיח הפלתי כ'דמות ראיה' דספיקא דאורייתא הוא לחומרא רק מדרבנן.

דעת הנוב"י דלא תקנו יו"ט שני מחמת שאין חוששין למעוט שאינו מצוי

ובנודע ביהודה (קמא יו"ד סנ"ז) תמה על דבריו, וכתב דאם הטעם שלא תקנו חז"ל יו"ט שני הוא משום חשש סכנה, עדיין **היה להם לאסור עשיית מלאכה** בשני הימים. ולכן כתב דהחשש שיעברו בי"ד את חודש אלול הוא חשש רחוק ביותר ומימות עזרא לא מצאנו אלול מעובר, ובכל ימי האמוראים והתנאים לא אירע כן רק שתי פעמים, **ולמיעוט שאינו מצוי כזה לא חששו אף מדרבנן**, וזהו הטעם דלא חששו לספיקא דיומא.

וכתב הנוב"י דמצא מפורש בירושלמי כדבריו דהנה בירושלמי איתא: תמן חשין לצומא רבא תרין יומין. אמר לון רב חסדא למה אתם מכניסין עצמכם למספק הזה המרובה **חזקה שאין ב"ד מתעצלין**. אבוי דשמואל בר רב יצחק חש על גרמיה וצם תרין יומין איפסק כרוכה ודמך. הרי שעיקר הטעם **שאין בי"ד מתעצלין והמה זריזין לקדש תשרי בזמנו ושלא לעבר לאלול**, ומה שהביאו בהמשך התלמוד מעשה דאבוה שמואל בר רב יצחק הוא רק לסיפור דברים ולא דזהו הטעם.

אמנם הפלתי ס"ל דעובדא דאבוי דשבר"י הוא נתינת טעם לדברי רב חסדא דמה שיש חזקה שאין בי"ד מתעצלין הוא כדי שלא יבואו להסתפק ויבואו לידי סכנה כעובדא דאבוי דשמואל, וא"כ עיקר הטעם הוא חשש הסכנה וחזרה ראיית הפלתי לדוכתה.

ג' פירושים בדברי הירושלמי

ומדברי הנוב"י מבואר דהבין בדברי הירושלמי בהא דכתבו חזקה שאין בי"ד מתעצלין, היינו שאינם מתעצלים וזריזים הם לקבוע את החודש בזמנו ולא לעברו. אמנם במפרשי הירושלמי **הפני משה ומהר"א פולדא** ביארו דהיינו שאילו היו מעברין את אלול **לא היו מתעצלין מלהודיע לבני הגולה.** ובצדק העיר בשו"ת **צמח צדק** (ליובאוויטש – או"ח סי' ס"ב) דטעם זה אינו מספיק לרחוקים ביותר דגם אילו בי"ד היו מזדרזין לא יוכלו השלוחים להגיע, ולכן כתב דמוכרחין אנו להגיע אף לטעם חשש סכנה והצדיק דברי הפלתי. אמנם לפי מה שנתבאר דהנוב"י ס"ל דהא דאין בי"ד **מתעצלין היינו לקדש חודש תשרי בזמנו**, לא קשה מידי.

ו**באור זרוע** (הלכות יוה"כ סי' רפ"א) הביא דברי הירושלמי: אמר להם רב חסדא למה אתם מכניסים עצמכם לספק נפשות גדול כזה, חזקה שם היו רוצין לעשות שני ימים יוה"כ **לא היו בי"ד מתעצלין מלתקן** ומביא מעשה שיש בו ספק נפשות העושה כן, הלכך אין לעשות כן.

ומהאו"ז נראה דהבין **פירוש שלישי בדברי הירושלמי** דלא היו בי"ד מתעצלין, היינו שלולא החשש סכנה בוודאי היו זריזין לתקן יו"ט שני, והא דלא תקנו הוא מחשש סכנה. ופירוש זה **מסייע לדברי הפלתי** דעיקר הטעם הוא מחשש סכנה.

מדוע לא חששו לאסור מלאכה בב' הימים

ומה שהקשה הנוב"י דא"כ מדוע לא חששו לאסור לכה"פ מלאכה בב' הימים דבזה פשיטא דאין שום חשש סכנה, יתכן דסמכו על זה דמימות עזרא לא מצאנו חודש אלול מעובר, ואף למיעוטא לא רצו לחשוש, **דשמא יהיו יחידים שלבם ינקפם לחשוש לספיקא דיומא ויגדרו עצמם אף מאכילה** ויבואו לידי פקוח נפש, על כן העדיפו חז"ל לא לחשוש כלל לספיקא דיומא מכל וכל.

דעת רבינו הגה"ק מוהר"ש מבראהין זי"ע וביאורו עפ"י פנימיות

והנה **רבינו הגה"ק מוהר"ש מבראהין זי"ע** כתב בהגהותיו לספר מדרש פינחס (הערה כא): אמרתי עוד טעם כי על כן אין עושים יום הכיפורים רק יום אחד הגם שהוא איסור כרת, הגם **שעל פי פשט ידוע הטעם מחמת פקוח נפש**, גם **בזמן שהיו מקדשין על פי הראיה היו הרחוקים סומכים על החשבון ורוב שנים, ומטעם זה גם אנחנו אין עושים רק יום אחד** ואכמ"ל, אך צריך טעם על פי פנימיות.

ואפשר לומר כי ידוע כי ראיה הוא בחינת עלמא דאתגליא, גם לבנה רומז למלכות עלמא דאתגליא, **וחשבון הוא בחינת מחשבה עלמא דאתכסיא**, אם כן ביו"ט חששו רז"ל גם ליום הראיה. אבל **ביום הכיפורים** שהוא בחינת עלמא דחירותא בחינת אמא עילאה **בחינת מחשבה**, על כן בזמן הזה שאין מקדשין על פי הראיה לא חששו חכמים בו לספק יום הראיה, **וסמכו על החשבון** דבקיאין אנו בקביעא דירחא על פי החשבון דהוא בחינת מחשבה, ואם שגיתי ה' הטוב יכפר בעדי. עכל"ק.

ונראה דס"ל לרבינו **דשני הטעמים אמת**, דעיקר הטעם הוא מחשש ספק פיקוח נפש, אמנם גם באופן דאין שייך פיקו"נ כגון לשיטת הראשונים דס"ל דספיקא מה"ת לחומרא, וא"כ לכאורה היה מקום לקושיית הפלתי דיתקנו דיאכלו פחות מכשיעור, או לתרץ קושיית הנוב"י דמדוע לא חששו לאיסור מלאכה, על כן צריכים להגיע גם לטעם השני דסמכו על רוב השנים ולמיעוט שאינו מצוי לא חששו.

חומרת רבא להתענות בב' הימים

מענין לענין באותו ענין, מקום יש להעיר במה דאיתא בתלמודא דידן (ר"ה כא.) **דרבא היה חושש לספיקא דיומא והיה מתענה בשני הימים**, וזימנא חדא אכן אשתכח כוותיה. ויוער מהא דאיתא במסכת תענית (כא:) **דלרבא הוי מייתי שלמא מרקיעא כל שנה במעלי יומא דכפורי**, ומדוע אם כן לא סמך על בת קול זה לידע מתי נקבע יוה"כ, ואין לומר דאין משגיחין בבת קול ותורה לא בשמים היא, דהלא כבר האריכו גדולי האחרונים ובעלי הכללים דבגילוי מילתא בעלמא שפיר סמכינן. ויש לתרץ באופנים שונים ולא באתי אלא להעיר.

בס"ד

נראה אור

פרשת האזינו תשפ"ג

גליון קמא שנה ג

באר רבה"ק מלעכוויטש קוידינוב

{דברות קודש}

השפעת חיים פנימיים אחר יום הכפורים

ויאמר אליהם שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם וגו', **כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייכם** וגו' (לב, מו-מז).

ברש"י שימו לבבכם, **צריך האדם שיהיו עיניו ואזניו ולבו מכוונים לדברי תורה** וכו'.

במדרש בריש פרשתן איתא, הלכה אדם מישראל שהיה חושש באזנו מהו שיהא מותר לרפאותו בשבת וכו', רבנן אמרי מבקש אתה שלא לחוש באזנך ולא באחד מאבריך, **הטה אזנך לתורה ואת נוחל חיים** וכו'.

בריש פרשתן כתיב 'יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא' (שם, ב), ברש"י תורה שנתתי לישראל **שהיא חיים לעולם** כמטר הזה וכו', תזל כטל **שהכל שמחים בו** לפי שהמטר יש עצבים בו וכו', כשעירים, לשון רוח סערה, מה הרוחות הללו **מחזיקין את העשבים** ומגדלים אותם אף ד"ת מגדלים את לומדיהן.

יש לבאר כיון שהתורה נותנת ללומדיה חיים ושמחה וחיזוק, היאך יתכן שיש אנשים שבבואם לעסוק בתורה נופלת עליהם עייפות, או שדייקא בעת לימודם חפצים לדבר בכל הענינים העומדים על הפרק, **ומה טעם אין מרגישים חיות ושמחה בלימודם.**

חיים חיצוניים וחיים פנימיים

ביאור הענין שכל דבר בעולם יש בו חיצוניות ופנימיות, כפי שבאדם יש חלק חיצוני שהוא הגוף הנראה לעינים וחלק פנימי שהוא השכל ומחשבות הלב, כמו כן בשפע החיים שמשפיע לו הבורא יתברך יש השפעה חיצונית והשפעה פנימית, **החיצונית הוא שפע החיים לקיום הגוף**, שהוא החלק החיצוני שבו, והיא ההשפעה בבחינת **אחור** כי אינה עיקר ההשפעה כי אם לקיום הגוף, ויש השפעה פנימית שהיא **שפע החיים בנפשו הפנימית להידבק בהשם יתברך**, והיא בבחינת **פנים** כי היא עיקר שפע החיים.

וביאור בחינת אחור ובחינת פנים בדרך משל לאדם הרואה עני בדרכו, והרי לא יחדל אביון מקרב הארץ ואינו יכול לתת לכל עני כל הצטרכותו לכך נותן לו מטבע קטנה, והוא בחינת אחור שאין במטבע זו די כדי לספק עיקר צרכיו, אבל באם יראה האדם בנו נצרך לבריות ל"ע **לא ינוח ולא ישקוט עד שימלא כל צרכיו**, והוא בחינת פנים שנותן לו כל הנצרך לקיומו.

זאת בקשתנו בימים הקדושים **'זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים'**, עיקר הבקשה על ההשפעה הפנימית היינו השפעת חיים רוחניים בנפשותינו, שהם עיקר החיים, וחיים אלו חפץ הבורא יתברך להשפיע לעם קרובו. ואחר כך מבקשים **'וכתבנו בספר החיים למענך אלקים חיים'**, על השפעת החיים הגשמיים לקיום הגוף למען יוכל לעשות רצון קונו.

לכך אמרו (ברכות יח.) **צדיקים במיתתם קרויים חיים**, כי אף אחר הפסק חיי הגוף עומדים בדבקותם ביוצרם שהוא עיקר החיים, וההיפך ברשעים שבחייהם קרויים מתים, כי אין חייהם אלא חיים חיצוניים של הגוף החומרי ונחסר מהם עיקר החיים.

אור פנימי באותיות התורה

כמו כן בתורה הק' יש חלק חיצוני שהוא חכמת התורה הנראית לעינינו, ויש חלק פנימי שהוא אורו יתברך המלובש באותיותיה כדברי הגמרא (שבת קה.) אנא נפשי כתבית יהבית. בזה נבדלת חכמת התורה מכל חכמות חיצוניות, כדאיתא **בבני יששכר** (חנוכה, נר מצוה, יט) חילוק אותיות התורה מאותיות שפת האומות, כי בלשון האומות אין באות אלא אות זו בלבד, אבל אותיות לשון הקודש אינם כן, אלא יש בהם מילויים וכגון אות א' כותבים אל"ף והא' יש בה גם אותיות ל' ופ', והל' יש בה מ' וד', עד אין סוף. כי חכמת אומות העולם אין בה אלא חלק חיצוני הנראה לעין, **אבל חכמת התורה יש בה פנימי ופנימי שבפנימי**, עד אין סוף כי היא אורו יתברך שאין לו סוף.

בעת שעוסק האדם בתורה צריך שתהא כל כונתו להשיג תכלית הלימוד להאיר נשמתו באורו יתברך שבפנימיות התורה, אמנם אין אור התורה יכול להאיר בו אלא בעת שזוכה לחיים פנימיים בדבקות נשמתו בחי החיים, אבל אם נפסקה ל"ע חיותו הפנימית מחמת מעשיו, אינו משיג בלימודו אלא חלק החיצוני שבתורה, כי עוונותיו מבדילים שלא תושפע נשמתו מאור הפנימי שבתורה כמאמר הכתוב (ישעיהו נט, ב) 'כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין אלקיכם', ומטעם זה יוכל להיות **שלא ירגיש האדם חיות ושמחה בעסק התורה**, כי מחמת עוונותיו אינו משיג אלא חלק החיצוני שבה.

זהו ביאור הכתוב 'שימו לבבכם לכל הדברים' וגו', 'כי לא דבר ריק הוא מכם כי הוא חייכם' וגו', ואיתא בירושלמי (פאה ה, א) **ואם הוא ריק מכם הוא** למה שאין אתם יגעין בתורה, **כי הוא חייכם** אימתי הוא חייכם כשאתם יגעים בו, כלומר באמת התורה נותנת חיים לאדם – כי הוא חייכם, **ואם ריק** – שאינו זוכה להרגיש חיים אלו והתורה אצלו כדבר ריק בלי פנימיות, **הוא מכם** – שגרם במעשיו להפסיק מנפשו חיותה הפנימית ולכך אינו זוכה לחיים הפנימיים שבתורה.

על זה פירש"י שימו לבבכם, צריך אדם שיהיו עיניו ואזניו ולבו מכוונים לדברי תורה, שקודם עסקו בתורה יזכך אבריו ויטהר נפשו **ויבוא לעסוק בה בביטול מציאותו** כדי להידבק באורה הפנימי, ובזה יזכה להרגיש בלימודו 'כי הוא חייכם'. לזה מכוונים דברי המדרש **מבקש אתה שלא לחוש באזנך ולא באחד מאבריך**, שאם מבקש שלא יהיו אבריו מבלי יכולת לקבל חיים פנימיים כחולה שנחסר בחיות נפשו, **הטה אזנך לתורה ואת נוחל חיים**, ע"י שיזכך אבריו ויטה אזנו לקבל פנימיות התורה ינחלו מהתורה אורה הפנימי.

אחר יוהכ"פ זוכים לחיים פנימיים

ביותר יכול האדם לזכות לאור תורה ומצוות אחר יוהכ"פ שבו זוכה ל'לפני ה' תטהרו', **שהנקודה הפנימית עומדת לפני ה' ללא שום מחיצה ומסך המבדיל** ועל ידי זה נטהר מכל חטא ועוון, ובזה יכול לעסוק בתורה באופן שאור הפנימי שבתורה יאיר בפנימיות נפשו. ענין זה נמשך אף בימים שבינתיים ובחג הסוכות, המזככים נפשות ישראל להיות כלי מוכן לקבל אורו יתברך ללא שום מחיצה.

בשבת אין חוטאים מאין פנאי

איתא במדרש (תנחומא אמור, כב) שיום טוב ראשון של סוכות נקרא בתורה 'ראשון' (ויקרא כג, מ) כי הוא ראשון לחשבון עוונות, כיון שביוהכ"פ נתכפרו כל העוונות **ובימים שבינתים זה עוסק בסוכתו וזה עוסק בלולבו ואין פנאי לחטוא**, כדרך מאמר **הרה"ק מקאצק זי"ע** שחפץ שלא יחטאו לא רק מתוך יראת חטא אלא מתוך שלא יהא פנאי לחטוא.

אמנם בשנה כזו שיש שבת בינתים אין ישראל עוסקים בהכנות לחג בכל הימים שבינתים וא"כ מה טעם הוא ראשון לחשבון עוונות, אלא ודאי בשבת פשיטא שאין פנאי לאדם לחוטא **כי עסוק בקדושת השבת ואינו פנוי לבטל אפילו רגע אחד.**

האזינו תשע"ז, ליל שבת

ענין זה הוא ממש כדוגמת אדם של"ע נסתם צינור הדם בגופו ואין הדם זורם בגופו להחיותו, ורפואתו בטיפול הנקרא 'צנתור' הפותח את הסתימה **ומיד שנפתחה הסתימה שב הדם לזרום בגופו.** כמו כן אחר שלב האדם אטום בחטאים ועוונות ל"ע, אינו יכול לקבל חיות לנפשו.

לכונה זו מכים על החזה באמירת הוידוי להורות על אוטם הלב מחמת העוונות, **ועל ידי התשובה וטהרת עיצומו של יום נפתח אוטם הלב**, ומיד יכול לקבל חיות פנימית בעסק התורה והמצוות. ובדרך זו איתא **באריז"ל** (פע"ח שער הלולב פ"ג) הטעם שמנענעים הלולב לארבע רוחות וכנגד הלב, כדי להמשיך חיותו יתברך מד' רוחות אל תוך הלב, כי אחר שנפתח אוטם הלב יכול לקבל בו חיים פנימיים מחי החיים.

האזינו תשע"ז, רעוא דרעוין

טללי תחי בפרשת האזינו

שמעתי מחסיד אחד שבא מערי רוסיא על ש"ק **האזינו בקוידינאוו, והיה מצטער מאד בלבבו על מיעוט התורה והעבודה שלו בכל השנה.** והלך אצל השלחן של **אדמו"ר [-מוהר"א] נ"ע** שמע כי נזרקה מפיו הק' 'אמרתי אסתירה פני מהם' (לב, כ) – השי"ת אומר כי אסתיר חרון אפי וכעסי מישראל, 'אראה מה אחריתם' – הסוף שלהם, 'כי דור תהפוכות המה' – הם דור שמהפכין חשוכא נהורא ומרירו למתיקו. 'בנים לא אמון בם' – **לא יתנו אומן בנפשם, כמה שהם לומדים ומתפללים הכל למעט בעיניהם יחשב.** והיה הדבר לפלא בעיני החסיד.

זכר צדיק (שו:)

יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי (לב, ב).

הרמז בזה שאל **יצטער האדם בראותו כי עובד הוא השי"ת בתורה ותפלה, ואף על פי כן אינו מרגיש בנפשו שום שינוי לטובה בקדושה.** ובא הכתוב לומר שאל יצטער מזה, כי התורה היא כמו מטר אשר בעת ירידתו אין אנו מרגישים בטובתו, ורק אח"כ מרגישים את הטובה שיש בה, וכן הוא גם בתורה, **אף שלעת עתה אינו מרגיש עדיין בנפשו תוספת קדושה, יאמין שבבא העת ישפיע השי"ת עליו תוספת קדושה.** וזהו יערוף כמטר לקחי, דהתורה נמשלה למטר כנ"ל.

מרן אדמו"ר מוהר"ר זי"ע